REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. februara 2024. godine
Ref. br.: AGJ 2366/24

PRESUDA

u

slučaju br. KI137/23

Podnosilac

Naim Berisha

Ocena ustavnosti presude Rev.br. 451/2022 Vrhovnog suda Republike Kosovo od 23. novembra 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od Naima Berishe, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev.br. 451/2022] od 23. decembra 2022. godine Vrhovnog Suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) u vezi presude [Ac.br. 3544/15] od 15. novembra 2019. godine Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) i presude [C.br. 2906/20] od 28. aprila 2015. godine Osnovnog suda u Prištini (u daljem u nastavku Osnovni sud).

3. Osporena presuda je dostavljena podnosiocu zahteva dana 22. februara 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude [Rev.br. 451/2022] Vrhovnog suda, kojom podnosilac zahteva navodi da su povređeni članovi 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovi 6. (Pravo na pravo na pravično suđenje) i 14. (Zabrana diskriminacije) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon); pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) i 44. (Zahtev za uvođenje privremene mere) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023, objavljen je u Službenom listu Republike Kosovo i stupio je na snagu 15. dana od dana objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) se poziva na odredbe navedenog Poslovnika, koji je stavio van snage Poslovnik o radu br. 01/2018. S tim u vezi, u skladu sa pravilom 78. (Prelazne odredbe) Poslovnik o radu br. 01/2023, izuzetno, pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, i dalje će se primenjivati u predmetima registrovanim u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ako su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 21. juna 2023. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev Sudu.

8. Dana 26. decembra 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registrovanju zahteva. Istog dana, kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu.

9. Dana 27. juna 2023. godine, predsednica Suda je odlukom GJR. KI137/23 imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca, dok je odlukom KSH.KI137/23 imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha, (članovi).

10. Dana 14. septembra 2023. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda da dostavi povratnicu, kao dokaz dostavljanja osporene presude podnosiocu zahteva.

11. Dana 15. septembra 2023. godine, Osnovni sud je dostavio gore pomenuti dokument, kojim je potvrđeno da je podnosiocu zahteva dostavljena osporena presuda 22. februara 2023. godine.

12. Dana 18. januara 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i većinom glasova je preporučilo Sudu da zahtev proglasi prihvatljivim i da utvrdi povredu prava zagarantovana stavom, člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1. člana 6 EKLJP-a.

Pregled činjenica

13. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio angažovan kao glumac u Narodnom pozorištu Kosova (u daljem tekstu: NPK). Od 2009. do 2014. godine, podnosilac zahteva je bio angažovan ugovorom o delu u NPK-u. Godine 2015. Podnosilac zahteva je sa Ministarstvom za kulturu, omladinu i sport Republike Kosovo (u daljem tekstu: MKOS) sklopio redovan ugovor o radu na određeno vreme.

14. Dana 23. juna 2011. godine, Vlada Kosova je usvojila Pravilnik br. 05/2011 u cilju utvrđivanja sistema stepenovanja i plata stvaraoca i izvođača kulture i profesionalnih radnika kulturne baštine, koji su podređeni MKOS-u.

15. Dana 3. jula 2012. godine, NPK je dopisom br. 245 poslao MKOS-u spisak od devet (9.) radnika, koji su navršili tri (3.) godine neprekidnog rada, sa zahtevom da budu uvršteni u redovan ugovor o radu, u skladu sa odgovarajućim Pravilnikom.

16. Dana 12. oktobra 2012. godine, dopisom br. 308, NPK je od MKOS-a zatražio da se podnosiocu zahteva poveća koeficijent sa pet (5.) na šest (6.).

17. Dana 9. novembra 2012. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu, sa zahtevom da se tužena MKOS obaveže da sklopi redovni ugovor o radu, navodeći da ispunjuje zakonske kriterijume za prelazak sa ugovora o delu na redovni ugovor, i da nadoknadi materijalnu štetu kao posledica diskriminacije u koeficijentu i plati, u odnosu na svoje kolege glumce. Podnosilac zahteva je argumentovao da je na osnovu Zakona o radu i Pravilniku br. 05/2011, dobio pravo za sklapanje redovnog ugovora jer je 1. jula 2012. godine navršio tri (3). godine radnog iskustva, navodeći da je ovaj kriterijum sproveden za njegove kolege, istakao je da bi nesprovođenje istog na njega predstavljalo diskriminaciju. Na kraju, podnosilac zahteva je tražio i nadoknadu za pričinjenu štetu, u ukupnom iznosu od 12.201,00 €.

18. Dana 28. aprila 2015. godine, Osnovni sud je presudom [C.br. 2906/12] odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva. Što se tiče pitanja nelegalizacije radnog mesta, ovaj Sud je istakao sledeće: *„Prema članu 19. Poslovnika br. 05/2011, između ostalog, utvrđuje se da radna mesta u institucijama kulture i kulturnog nasleđa legalizuju se sa automatizmom [...] kriterijumi za legalizaciju su slede[i: dokaz o radnom odnosu ugovorom o delu bez raskida za tri zadnje godine. [...]. Nakon ocene utvrđenih kriterijuma u Pravilniku, što se tiče legalizacije radnih mesta, Sud je našao da u vreme usvajanja Pravilnika, tužilac nije ispunio kriterijum - radni odnos ugovorom o delu bez raskida za zadnje tri godine, jer je od same deklaracije tužioca proizišlo da je on u to vreme imao ugovor o delu za dve godine bez raskida. Prema tome, uzimajući za osnov vreme podnošenja tužbe i odlučujući unutar granica tužbenog zahteva, Sud je našao da je tužbeni zahtev za legalizaciju radnog mesta i naknadu razlike u plati neosnovan, pošto tužilac nije ispunio uslov iz člana 19.“*

19. Povodom navoda o diskriminaciji, Osnovni sud je istakao: *„Sud je ocenio i navode tužioca za diskriminatorno tretiranje u odnosu na druge kolege glumce, a posebno sa*

glumcem Sh.K., koji je, prema izjavama, bio u istoj situaciji kao i tužilac, odnosno, imao je dve godine neprekidnog ugovora o delu, sa tuženom je sklopio redovni ugovor o radu. S tim u vezi, Sud podseća da nije sporno da je tužena, u konkretnom slučaju, pogrešno utvrdila činjenično stanje, te da je oko osam meseci kasnije raskinula redovni ugovor glumcu Sh.K, angažujući ga u pozorištu ponovno sa ugovorom o delu.

20. Dana 12. maja 2015. godine, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu, navodeći da je presuda [C.br. 2906/12] Osnovnog suda zahvaćena bitnim povredama zakonskih odredaba, pogrešnom primenom materijalnog prava i nepotpuno ili pogrešno utvrđenim činjeničnim stanjem.

21. Dana 15. novembra 2019. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac.br. 3544/15], odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu [C.br. 2996/12] Osnovnog suda. Apelacioni sud, u vezi sa navodima o diskriminaciji, istakao je sledeće: *„Navodi o diskriminaciji na radnom mestu su takođe neosnovani jer je Prvostepeni sud dao jasne razloge da tužilac nije nejednako i nepovoljno tretiran, u odnosu na ostale kolege u NPK-u, koji su bili u istoj situaciji kao i tužilac."*

22. Dana 28. oktobra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu, sa navodom da je presuda [Ac.br. 3544/15] Apelacionog suda doneta pogrešnom primenom materijalnog prava i drugim povredama.

23. Podnosilac zahteva je kroz zahtev za reviziju, istakao: *„imajući u vidu da je pitanje legalizacije radnog mesta tužioca realizovano 12. maja 2015. godine, čime je tužilac prešao sa ugovora o delu na ugovor na određeno, ovo pitanje više nije sporno između strana. Sporno pitanje između strana preostaje pitanje naknade štete za plate, zbog diskriminacije u plati tužioca, od 01. jula 2011. godine do 30. aprila 2015. godine, što ukupno iznosi 3. godina i 9. meseci kao diskriminatorni period."*

24. Podnosilac zahteva je takođe tvrdio da Apelacioni sud, *„... kao i Osnovni sud, nije uspeo da dokaže diskriminaciju u plati tužioca u odnosu na glumca Sh.K., jer je ovo pitanje uputio tužilac u kontekstu diskriminacije u platama odnosno visini koeficijenta, dok je to Sud tretirao i pomenuo u drugom kontekstu, u kontekstu ugovora o radu". A tužilac u žalbi podnetoj Apelacionom sudu, pobijajući presudu Osnovnog suda, navodi: „Sud nije uspeo da dokaže da je predmet glumca Sh.K naveden od tužioca u kontekstu koeficijenta, a Sud je to pomenuo u drugom kontekstu, u kontekstu ugovora o radu". Što se tiče tvrdnji navedenih u prethodnom stavu da tužilac nije dokazao diskriminaciju na radnom mestu, one ne stoje jer je tužilac bio tačan i precizan u svojim tvrdnjama o diskriminaciji, uspevši da da dokaže pred Sudom konkretnim dokazima tu diskriminaciju uključujući: njegove ugovore o radu, ugovore glumca Sh.K. i platne spiskove, gde se lako može dokazati njegova platna diskriminacija u periodu od 01. jula 2011. do 30. Aprila 2015. godine u odnosu na sve ostale glumce, uključujući i isti slučaj Sh.K, gde razlika u plati između tužioca i glumca Sh.K., uključujući ceo gore pomenuti diskriminatorni period, ukupno iznosi 5.020,02 ... evra bruto.*

25. Dana 23. novembra 2022. godine, Vrhovni sud je doneo presudu [451/2022], kojom je odbio kao neosnovanu reviziju podnosioca zahteva. Vrhovni sud je, u vezi sa tužbenim navodom za diskriminaciju, obrazložio: *„Neosnovane su tvrdnje istaknute u reviziji u vezi sa diskriminacijom, jer je Prvostepeni sud jasno i precizno obrazložio da tužilac nije nejednako i nepovoljno tretiran u odnosu na druge kolege glumce koji su bili u istoj situaciji kao i tužilac u NPK-u. Vrhovni sud je ocenio ponovljene tvrdnje u reviziji, da je podnosilac revizije bio diskriminisan posebno u odnosu na glumca Sh.K., ali uzimajući u obzir odredbe člana 3 tačka a) i b) Zakona br.2004/3 protiv diskriminacije, kao i odluke nižestepenih sudova, Vrhovni sud nije našao da je*

podnosilac revizije tretiran nejednako i nepovoljno u odnosu na ovde pomenutog kolegu.

Navodi podnosioca zahteva

26. Podnosilac zahteva navodi povredu članova 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata]; 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, u vezi sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP-a.

i. Navodi u vezi sa povredom člana 46. Ustava

U vezi sa pravom na „obrazloženu odluku"

27. U vezi sa ovim tužbenim navodom, podnosilac zahteva ističe da: *„Odbijanje revizije Vrhovni sud vrši kroz potpuno nestabilno obrazloženje i van predstavljenih navoda u reviziji koje je izneo tužilac. Tužilac u reviziji obaveštava Vrhovni sud da između parničnih strana pitanje legalizacije radnog mesta tužioca više nije sporno jer je tuženi rešio ovo pitanje 2015. godine, ali ostaje sporno pitanje šteta na platu kao posledica diskriminacije i naknada ove štete. Začudo, u obrazloženju se navodi da je tužilac tražio prelazak sa ugovora na određeno vreme na ugovor na neodređeno vreme, što tužilac nikada nije tražio niti pomenuo ni u jednoj instanci i to nema veze sa ovim sporom, a gde se shodno tome, ovaj Sud pogrešno poziva na Pravilnik broj 05/2011, kojom se, prema njoj, ne rešava pitanje vrste ugovora.*

28. Štaviše, podnosilac zahteva navodi da Vrhovni sud nije adresirao pitanje diskriminacije, navodeći: *„... Što se tiče spora o diskriminaciji u plati i razlici u visini plate između tužioca i glumca Sh.K., ova instanca se time uopšte ne bavi ."*

U vezi sa „pogrešnom primenom materijalnog prava"

29. U vezi sa ovim navodom, podnosilac zahteva ističe: *„Sud u presudi navodi da podnosilac zahteva radni odnos može da osnuje samo na osnovu člana 8. Zakona o radu, ali Sud nije uzeo za osnov da je tužilac osnovao radni odnos sa tuženim godinu i po dana pre nego što je ovaj zakon stupio na snagu."*

U vezi sa „nepristrasnošću Suda"

30. Prema podnosiocu zahteva: *„Ovo pravo je povređeno u slučaju sudskog postupka jer je i sam Sud bio pristrasan prilikom donošenju presuda, uključujući i Osnovni sud, po kome član 8.2 Zakona o radu važi za tužioca, ali ne i na njegove kolege iako je tužilac u postupku ispunio kriterijum utvrđen Pravilnikom, na osnovu kojeg su legalizovana radna mesta njegovim kolegama".*

ii. Navodi u vezi povrede člana 24. Ustava u vezi sa članom 14. EKLJP-a

31. Povodom ove tvrdnje, podnosilac navodi: *„... ovaj član je prekršen... jer nije tretiran kao njegove kolege kao prvo, u plati, diskriminišući se značajnom razlikom i na duži period, uključujući slučaj sa istom kvalifikacijom, položajem i statusom opisanim u biografiji; u ugovoru o radu, jer i nakon ispunjenja kriterijuma utvrđenog u Pravilniku, na dodatnih dve godine i deset meseci, tužiocu nije omogućeno da legalizuje svoje radno mesto kao njegove kolege. U vreme stupanja na snagu Pravilnika, tužilac je imao radni odnos od dve godine neprekidno i ne ispunjava kriterijum od tri godine neprekidnog rada iz tačke 2.2 člana 19. navedenog pravilnika. Međutim, MKOS, u istom slučaju kao tužilac (koji je takođe imao dve*

godine neprekidnog radnog odnosa sa ugovorom o delu), Sh.K., legalizuje njegovo radno mesto, i to zaključenjem ugovora na određeno vreme. Sedam meseci nakon zaključenja redovnog ugovora o radu, MKOS ukida redovan ugovor za Sh.K., u kom slučaju i ovaj glumac prelazi na ugovor o delu. Ali Sh.K. je bio plaćen isto kao i svi ostali glumci koji su sa ugovora o delu prešli na ugovor na određeno vreme u iznosu od 350.00 evra bruto, dok se tužiocu i dalje isplaćuje plata od 163.00 evra bruto. Razlika u visini plate glumca Naima Beriše i istog slučaja sa istim radnim mestom i akademskom spremom, Sh.K. (koji je plaćen isto kao i svi ostali kolege glumci) trajao je od 01. jula 2011. do 05. aprila 2011. i predstavlja razliku (odnosno štetu) od 5.020,02 evra."

iii. Navodi u vezi sa povredom člana 22. Ustava

32. Podnosilac zahteva ističe: *„Ovaj član je prekršen time što tuženi i Sud nisu primenili i uzeli u obzir sprovođenje EKLJP-a, odnosno poglavlja 14."*

iv. Navodi u vezi sa povredom člana 23. Ustava

33. Podnosilac zahteva navodi: *„Diskriminaciju u plati za razliku od svih kolega tužioca na radnom mestu glumca i sa akademskim zvanjem MA pozorišne glume, kao i njegova degradacija, obezvređivanje i ponižavanje, izjednačavajući njegovu platu sa sličnom visinom dva čistača koji rade u istoj instituciji, koji imaju mnogo manje odgovorne funkcije i imaju završenu osnovnu školu, predstavlja flagrantno kršenje ovog člana, jer je tužilac obezvređen i učinjen je da se oseća mnogo manje vrednim od onoga što zaista ima.*

v. Navodi u vezi sa povredom člana 49. Ustava

34. Što se tiče prava na rad i obavljanje profesije, podnosilac zahteva navodi: *„S obzirom da pravo na rad obuhvata i pravo na naknadu za obavljeni rad, čak i uzimajući u obzir pravni princip da u javnim institucijama Republike Kosovo, za rad iste vrednosti isplata mora biti ista, u ovom slučaju, s obzirom da je tužilac jasno diskriminisan u osnovnoj plati i povređen je ovaj član Ustava, odnosno tužiocu je odbijeno i ovo pravo zagarantovano najvišim pravnim aktom zemlje. Sud je istom oduzeo pravo na godišnji i lekarski odmor, kao što su to iskoristile i njegove kolege".*

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 22.
[Direktna Primjena Međunarodnih Sporazuma i Instrumenata]

„Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sljedećim međunarodnim sporazumima i instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primjenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija: [...] 2) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste"
[...]

Član 23.
[Ljudsko Dostojanstvo]
„Ljudsko dostojanstvo je neosporivo i predstavlja osnov svih ljudskih prava i osnovnih sloboda."

Član 24.
[Jednakost pred zakonom]

„1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.
2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.
3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene".

Član 31.
[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

„1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda."

Član 49.
[Pravo na rad i obavljanje profesije]

„1. Garantuje se pravo na rad.
2. Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mesto."

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 14.
(Zabrana diskriminacije)

„Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, povezanost s nekom nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status".

ZAKON BR.2004/3 PROTIV DISKRIMINACIJE

Član 2.
Načela

Uređivanje pitanja koja se tiču nediskriminacije zasniva se na ovim principima:

a). Princip jednakog postupanja podrazumeva da neće biti nikakve neposredne ili posredne diskriminacije bilo koje osobe na osnovu pola, roda, starosti, bračnog stanja, jezika, fizičke ili mentalne nesposobnosti, seksualnih sklonosti, političke pripadnosti ili ubeđenja, porekla, nacionalnosti , religije ili uverenja, rase, društvenog porekla, imovine, rođenja ili bilio kojeg drugog statusa;

[...]

Član 3.
Izrazi

Za potrebe člana 2 (a), izrazi dati niže definisani su kako sledi:

a). Neposredna diskriminacija je kada se prema nekoj osobi postupa manje povoljno nego što je bilo ili bi bilo postupano prema drugoj u uporedivoj situaciji prema jednom ili više osnova utvrđenih u članu 2 (a);
b). Posredna diskriminacija podrazumeva se kada bi neka na prvi pogled neutralna odredba, kriterijum ili praksa, dovodila osobe, prema jednom ili više osnova navedenih u članu 2 (a) u posebno nepovoljan položaj u poređenju sa ostalim osobama, osim u slučaju kad tu odredbu, kriterijum ili praksu objektivno opravdava legitimn cilj, a sredstva za postizanje tog cilja su prikladna i neophodna;
[...]

Pravilnik br. 05/2011 o stepenovanju i platama stvaralaca i umetničkih izvođača kulture i profesionalnih radnika kulturne baštine

Član 19.
Procedura legalizacije

1. Radna mesta u institucijama kulture i kulturnog nasleđa legalizuju se sa automatizmom.
2. Kriterijumi legalizacije su:
2.1. Zahtev za legalizaciju radnih mesta, dostavljen od svake institucije posebno.
2.2. Dokaz o radnom odnosu po ugovorom delu bez raskida za tri zadnje godine.
[...]

ZAKON BR. 03/L-147 O PLATAMA JAVNIH SLUŽBENIKA

Član 3.
Garantovanje prava na platu

[...]
2. Institucije javne uprave na Kosovu obavezne su da isplaćuju jednake plate za rad iste vrednosti.
[...]

Prihvatljivost zahteva

35. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom.

36. U tom pravcu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. Ustava, koji propisuju:

„(1) Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
(7.) Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli tužiocu ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom."
[...]

37. Dalje, Sud se prvo poziva na članove 47. ([Individualni zahtevi), 48. ([Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, koji utvrđuju:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

„1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."

Član 48.
(Tačnost podneska)

„Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori."

Član 49.
(Rokovi)

„Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. [...]"

38. U pogledu ispunjenosti kriterijuma o prihvatljivosti, kako je izneto gore, Sud nalazi da je podnosilac zahteva specifikovao da osporava akt organa javne vlasti, odnosno presudu [Rev.br. 451/2022] Vrhovnog suda od 23. novembra 2023. godine, nakon iscrpljivanja svih zakonom utvrđenih pravnih lekova. Podnosilac zahteva je, takođe, razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređena, u skladu sa kriterijumima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa utvrđenim rokom iz člana 49. Zakona.

39. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti, predviđeni u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika o radu. Sud podseća da podpravilo (2) Pravila 34. Poslovnika utvrđuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući kriterijum da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Štaviše, podpravilo (2) utvrđuje:

„2. Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/ teljka zahteva nije dovoljno dokazao/ la i potkrepio/ la svoju tvrdnju."

40. Sud podseća da gore pomenuto pravilo, na osnovu sudske prakse ESLJP-a i Suda, omogućuje docnjom da proglasi zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se vežu sa meritumom slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglasiti neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegove osnovanosti, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je propisano u podpravilu (2.) pravila 34. Poslovnika o radu. (vidi slučaj KI04/21 sa podnositeljkom zahteva *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26.; vidi takođe slučaj KI175/20, sa podnosiocem zahteva: *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37.).

41. Sud takođe smatra da se zahtev ne može smatrati očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama, kako je to predviđeno stavom (2) pravila 39. Poslovnika o radu, te se shodno tome zahtev proglašava prihvatljivim za razmatranje u meritumu. (videti takođe predmet ESLJR-a, *Alimuçaj protiv Albanije*, br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144., kao i slučajeve Suda KI75/21, , podnosilac zahteva *„Abrazen LLC"*, *„Energy Development Group Kosova DOO"*, *„Alsi&Co Kosovo DOO"* i *„Building Construction DOO"*, presuda od 19. januara 2022. godine, stav 64;KI27/20, , podnosilac zahteva, *Lëvizja VETËVENDOSJE!*, presuda od 22. jula 2020. godine, stav 43. i skorašnji slučaj KI82/22, podnosilac zahteva *Valon Loxhaj*, presuda od 7. juna 2023. godine, stav 59.).

Meritum zahteva

42. Početno, Sud podseća da prema sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), žalbu karakterišu činjenice koje sadrži, i ne samo iz pravnog osnova i argumenata na koje se stranke izričito pozivaju (vidi, u ovom smislu, slučaj ESLJP-a:*Talpis protiv Italije*, br. 41237/14, presuda od 18. septembra 2017. godine, stav 77. i reference koje su tamo citirane).

43. Sud ističe da su se okolnosti konkretnog slučaja, od početka postupka, odnosile na dva pitanja: (i) sa legalizacijom radnog mesta, odnosno prelaska sa ugovora o delu na redovan ugovor o radu, na osnovu naknadne izmene zakonodavstva, i (ii) sa naknadom za materijalnu štetu nastalu kao rezultat diskriminacije u koeficijentu i plati. Ove zahteve je MKOS prvobitno odbio. Protiv poslednjeg, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu, smatrajući ova dva pitanja kao sporna. U odnosu na prvo pitanje, Osnovni sud je odbio tužbeni zahtev sa obrazloženjem da nisu ispunjeni zakonski kriterijumi za izmenu ugovora. Što se tiče drugog pitanja, utvrdio je da nema diskriminacije na radnom mestu u odnosu na ostale kolege glumce NPK-a. Nezadovoljan ovim nalazom, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu, koji je potvrdio nalaze Osnovnog suda i time potvrdio svoju presudu. Tuženi MKOS je 12. maja 2015. godine usvojio zahtev podnosioca zahteva za promenu ugovora sa ugovora o delu u redovan ugovor o radu. Podnosilac zahteva je protiv presude Apelacionog suda, podneo zahtev za reviziju Vrhovnom sudu, a docnji je njegov zahtev tretirao u dva aspekta. Prvi aspekat, u vezi sa zahtevom za legalizaciju radnog mesta, a drugi u pogledu diskriminacije na radnom mestu u odnosu na njegove kolege glumce, kao što su utvrdili Prvostepeni i Drugostepeni sud.

44. Ne slažući se sa nalazom Vrhovnog suda, podnosilac zahteva je 21. juna 2023. godine podneo zahtev Sudu, sa navodima da su mu osporenom presudom Vrhovnog suda povređena prava zagarantovana članovima 22, 23, 24, 31. i 49. Ustava i prava zagarantovana članovima 6. i 14. EKLJP-a.

45. Pozivajući se na spise predmeta, Sud primećuje da se suština navoda koje sadrži zahtev podnosioca zahteva odnosi na navod o povredi prava na *„pravično suđenje“* jer Vrhovni sud nije pravilno obrazložio svoju presudu u vezi sa navodom o diskriminaciji u plati.

46. Na osnovu prirode i pitanja pokrenutih u ovom slučaju, Sud smatra da navode podnosioca zahteva treba oceniti u okviru prava na obrazloženu odluku, zagarantovanog stavom 1. člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, u vezi sa stavom 1. člana 6. ((Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a. Sud takođe smatra da je u okolnostima konkretnog slučaja pravična primena procesnog aspekta koji se tiče prava na obrazloženu odluku može uticati na materijalni aspekt ovog zahteva tako da on ima drugačiji epilog u korist podnosioca zahteva.

47. Prilikom ocene merituma slučaja koji se razmatra, Sud će primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, radi ispunjenja zahteva iz člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, na osnovu kojeg Sud i ne samo, dužan da obezbedi da se osnovna prava i slobode zagarantovana Ustavom tumače u skladu sa sudskim odlukama ESLJP-a.

I. Ocena suda u vezi sa navodima o povredi prava na „obrazloženu odluku“, zagarantovanim članom 31. Ustava

a) Opšta načela

48. Garancije navedene u članu 6. stav 1. EKLJP-a takođe uključuju obavezu sudova da daju dovoljne razloge za svoje odluke (vidi slučaj ESLJP-a, *H. protiv Belgije*, br. 8950/80, presuda od 30. novembra 1987. godine, stav 53). Obrazložena sudska odluka pokazuje stranama da je njihov slučaj uistinu razmotren.

49. Uprkos činjenici da domaći Sud ima određenu slobodu procene u pogledu izbora argumenata i odlučivanja o prihvatljivosti dokaza, dužan je da opravda sve svoje postupke obrazlažući sve svoje odluke (vidi slučajeve ESLJP-a: *Suominen protiv Finske*, br. 37801/97, presuda od 24. jula 2003. godine, stav 36. i *Carmel Saliba protiv Malte*, presuda od 24. aprila 2017, stav 73.).

50. Niži sud ili državni organ, s druge strane, mora dati takve razloge i opravdanja koja će omogućiti strankama da efikasno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu (vidi : slučaj ESLJP-a, *Hirvisaari protiv Finske, br. 49684/99*, od 25. decembra 2001. godine, stav 30.).

51. Član 6. stav 1. obavezuje sudove da daju razloge o svojim odlukama, ali to ne znači da se traži detaljan odgovor o svakom argumentu. (Vidi slučajeve ESLJP-a, *Van de Hurk protiv Holandije*, br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61.;*García Ruiz protiv Španije*, br. 0544/96, presuda od 29. januara 1990. godine, stav 26;*Perez protiv Francuske*, br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81.).

52. Od prirode odluke koju donosi Sud zavisi da li je isti obavezan da je obrazloži a to se može odlučiti samo u svetlu okolnosti predmetnog slučaja: potrebno je uzeti u obzir, između ostalog, različite vrste podnesaka koje stranka može da podnese Sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema zemalja u vezi sa zakonskim odredbama, običajnim pravima, pravnim stavovima i iznošenjem i sastavljanjem presuda (vidi slučajeve ESLJP-a, *Ruiz Toria protiv Španije*, br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29.; *Hiro Balani protiv Španije*, br. 18064/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 27.).

53. Međutim, ako je podnesak stranke odlučujući za ishod postupka, potrebno je da se na njega odgovori konkretno i bez kašnjenja (vidi slučajeve ESLJP-a, *Ruiz Toria protiv Španije*, gore citirano, stav 30; presuda *Hiro Balani protiv Španije*, gore citirano, stav 28.).

54. Stoga unutrašnji su sudovi obavezni da:

(a) razmotre glavne argumente strana (vidi slučajeve ESLJP-a, *Buzescu protiv Rumunije, br. 61302/00*, presuda od 24. avgusta 2005. godine, stav 67; *Donadze protiv Gruzije, br. 74644/1*, presuda od 7. juna 2006. godine, stav 35.);

(b) da sa velikom rigoroznošću i posebnom pažnjom razmotri zahteve u vezi sa pravima i slobodama zagarantovanim Ustavom, EKLJP-om i njenim protokolima (vidi slučajeve ESLJP-a: Fabris protiv Francuske *16574/08*, presuda od 7. februara 2013. godine stav 72; *Wagner i JMWL protiv Luksemburga br. 76240/01*, presuda od 28. juna 2007. godine, stav 96).

55. Stav 1. Člana 6. ne zahteva od Vrhovnog suda da daje detaljnije obrazloženje kada jednostavno primenjuje određenu zakonsku odredbu u vezi sa pravnim osnovom za odbijanje žalbe jer ta žalba nema izglede za uspeh (vidi slučajeve ESLJP-a *Burg i drugi protiv Francuske*, br. 34763/02; odluka od 28. januara 2003. godine; *Gorou protiv Grčke* (br. 2), br. , presuda od 20. marta 2009. godine, stav 41.).

56. Slično, u slučaju kada je reč o zahtevu da se dozvoli podnošenje žalbe, što je preduslov za postupak u višem sudu, kao i za eventualnu odluku, član 6. stav 1, se ne može tumačiti u smislu da traži detaljno obrazloženje odluke o odbijanju zahteva za podnošenje zahteva. (Vidi slučajeve ESLJP-a, *Kukkonen protiv Finske (br. 2)*, br. 47628/06, presuda od 13. aprila 2009. godine, stav 24.; *Bufferne protiv Francuske*, br. 54367/00, odluka od 26. februara 2002. godine.).

57. Pored toga, kada odbija žalbu, Apelacioni sud može, u principu, jednostavno prihvatiti obrazloženje date odluke nižeg suda (vidi slučaj ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije*, citiran iznad, stav 26.; vidi, suprotno ovome, *Tatishvili protiv Rusije*, br. 1509/02, presuda od 9. jula 2007. godine, stav 62.). Međutim, koncept pravilnog procesa podrazumeva da se domaći sud koji je dao usko objašnjenje za svoje odluke, bilo ponavljanjem obrazloženja koje je prethodno dao niži sud ili na drugi način, u stvari bavio se važnim pitanjima iz svoje nadležnosti, što znači da se nije jednostavno i bez dodatnih napora prihvatio zaključke nižeg suda (vidi slučaj ESLJP-a, *Helle protiv Finske,* br. (157/1996/776/977), presuda od 19. decembra 1997. godine, stav 60). Ovaj zahtev je utoliko važniji ako stranka u sporu nije imala mogućnost da usmeno iznese svoje argumente u postupku pred domaćim sudom.

58. Međutim, apelacioni sudovi (u drugom stepenu) koji su nadležni da odbace neosnovane žalbe i da rešavaju činjenična i pravna pitanja u parničnom postupku, dužni su da obrazlože zašto su odbili da odluče po žalbi (vidi slučaj ESLJP-a, *Hansen protiv Norveške*, br. 15319/09, presuda od 2. januara 2015. godine, stavovi 77–83).

59. Osim toga, ESLJP nije utvrdio da je povređeno pravo u slučaju u kojem nije dato konkretno pojašnjenje u vezi sa tvrdnjom koja se odnosila na nebitan aspekat slučaja, odnosno na odsustvo potpisa i pečata, što je greška više formalne nego materijalne prirode i ta greška je odmah ispravljena (vidi slučaj ESLJP-a, *Mugoša protiv Crne Gore* br. 76522/12, presuda od 21. septembra 2016. godine, stav 63).

b) Primena gore navedenih načela u okolnostima konkretnog slučaja

60. Sud skreće pažnju na navode podnosioca zahteva koji ističe da presuda Vrhovnog suda ne sadrži stabilno obrazloženje jer je docnji informisan *„da nije sporno pitanje legalizacije radnog mesta tužioca više nije sporno jer je tuženi rešio ovo pitanje 2015. godine, ali ostaje sporno pitanje štete na platu kao posledica diskriminacije i naknada ove štete. Začudo, u obrazloženju se navodi da je tužilac tražio prelazak sa ugovora na određeno vreme na ugovor na neodređeno vreme, što tužilac nikada nije tražio niti pomenuo ni u jednoj instanci i to nema veze sa ovim sporom“*. U ovom slučaju, podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud ignorisao pitanje diskriminacije u pogledu plate i njime se uopšte nije bavio.

61. S tim u vezi, Sud se poziva na osporenu presudu Vrhovnog suda i primećuje da u vezi sa navodom o diskriminaciji, isti je obrazložio na sledeći način: *„Odredbom člana 19. stav 2. ove navedene Uredbe, na koju se poziva tužilac, predviđeni su postupci i kriterijumi legalizacije. Podstav 2. utvrđuje, citira se: „Dokaz o radnom odnosu sa ugovorom o delu bez prekida u poslednje tri godine. Na osnovu svih spisa predmeta, i same izjave tužioca, tužilac je u vreme donošenja ove Uredbe bio u neprekidnom radnom odnosu sa tuženim dve godine, što znači da nije ispunjavao traženi kriterijum i u ovom aspektu isti nije diskriminisan od strane tuženog.“*

62. *Štaviše, Sud primećuje da „Vrhovni sud dalje obrazlaže: „Neosnovane su tvrdnje istaknute u reviziji u vezi sa diskriminacijom, jer je Prvostepeni sud jasno i precizno obrazložio da tužilac nije nejednako i nepovoljno tretiran u odnosu na druge kolege glumce koji su bili u istoj situaciji kao i tužilac u NPK-u. Vrhovni sud je ocenio ponovljene tvrdnje u reviziji, da je podnosilac revizije bio diskriminisan posebno u*

odnosu na glumca Sh.K., ali uzimajući u obzir odredbe člana 3 tačka a) i b) Zakona br. 2004/3 protiv diskriminacije, kao i odluke nižestepenih sudova, Vrhovni sud nije našao da je podnosilac revizije tretiran nejednako i nepovoljno u odnosu na ovde pomenutog kolegu."

63. S druge strane, na osnovu spisa predmeta, Sud primećuje da je podnosilac zahteva kroz zahtev za reviziju, istakao: *„imajući u vidu da je pitanje legalizacije radnog mesta tužioca realizovano 12. maja 2015. godine, čime je tužilac prešao sa ugovora o delu na ugovor na određeno, ovo pitanje više nije sporno između strana. Sporno pitanje između strana preostaje pitanje naknade štete za plate, zbog diskriminacije u plati tužioca, od 01. jula 2011. godine do 30. aprila 2015. godine, što ukupno iznosi 3. godina i 9. meseci kao diskriminatorni period."*

64. Kao što je gore navedeno, Sud primećuje da se zaključci Vrhovnog suda odnose na zaključke prvostepenog i drugostepenog suda, koji su tretirali samo pitanje diskriminacije između podnosioca zahteva i njegovih kolega glumaca zbog nelegalizacije radnog mesta, odnosno zbog nepretvaranja ugovora o delu u redovan ugovor, stvar koju je 2015. godine konačno rešio sam tuženi MKOS. U vezi sa ovom činjenicom, Sud podseća da je podnosilac zahteva obavestio Apelacioni sud i zatražio da se odvojeno tretira diskriminacija u platama, koja je ostala kao sporno pitanje između strana. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva, ne dobivši odgovor od Apelacionog suda, isti je kroz zahtev za reviziju izričito naglasio da: *„Sud (Apelacioni) u PRESUDI, ne uspeva da dokaže diskriminaciju u platama tužioca, u odnosu na isti slučaj Shpejtima Kastratija, iako je tužilac kao dokaz ponudio svoje ugovore Sudu, dva ugovora Sh.K-a i platni spisak, gde je jasno utvrđena diskriminacija. Naprotiv, iako se tužilac u slučaju glumca Sh. K odnosio u smislu plata, Sud je preusmerio isti pominjući ga u drugom smislu, o ugovoru o radu."*

65. Sud je primetio da je podnosilac zahteva u Vrhovnom sudu izričito tražio da se tretira navod u vezi sa diskriminacijom u pogledu plate, za period od 1. jula 2011. do 30. aprila 2015. godine, tvrdeći da je tokom ovog perioda bio isplaćivan kao i dva (2) radnika (čistača) NPK-a, a ne kao druge kolege glumci narodnog pozorišta.

66. Sud podseća da je pitanje (i) legalizacije radnog mesta za podnosioca zahteva bilo sporno sve do momenta kada je tuženi MKOS, 12. maja 2015. godine, usvojio zahtev za prelazak sa ugovora o delu na redovan ugovor o radu. Ova činjenica više nije bila sporna za podnosioca zahteva i tuženu MKOS. Sporno pitanje je bila i diskriminacija u platama, koja se posebno odnosila na period od 1. jula 2011. do 30. aprila 2015. godine, za koji je kao dokaz sudu dostavio platne spiskove u prilog ovoj konkretnoj tvrdnji. Pored toga, podnosilac zahteva, pored odredbi protiv diskriminacije pozvao i na stav 2, člana 3. (Garantovanje prava na platu) Zakona 03/L-147 o platama javnih službenika, kao zakon koji je bio na snazi u tom periodu, koji je utvrđivao: *„2. Institucije javne uprave na Kosovu obavezne su da isplaćuju jednake plate za rad iste vrednosti."*

67. Prema tome, Sud ocenjuje da suština navoda podnosioca zahteva, koji je zahtevao konkretan odgovor od Vrhovnog suda, nije bilo više pitanje (i) legalizacije radnog mesta, odnosno prelaska sa ugovora o delu na redovan ugovor, koji je bio tretiran od prvostepenog i drugostepenog suda, već (ii) pitanje diskriminacije u pogledu plate, za gore pomenuti vremenski period. U ovom kontekstu, Vrhovni sud je trebao da tretira navod podnosioca zahteva upravo onako kako ga je podnosilac zahteva specifično izneo u svom zahtevu za reviziju, odgovarajući tako na tvrdnje o diskriminaciji u pogledu plata, a ne da se bavi pitanjem diskriminacije u kontekstu legalizacije radnog mesta između njega i njegovih kolega, jer ovo pitanje više nije bilo sporno od 2015. godine,

samom činjenicom što je njegov ugovor o radu i u smislu koeficijenta plate već bio izjednačen sa kolegama glumcima.

68. Sud ocenjuje da je tužbeni navod podnosioca zahteva bio suštinski i odlučujući za rešavanje spora između njega i MKOS-a, za sporni period od 1. jula 2011. do 30. aprila 2015. godine. Štaviše, njegov zahtev je bio konkretan, argumentovan i potkrepljen materijalnim dokazima. Pravilno rešavanje ovog konkretnog navoda od strane redovnih sudova, posebno od strane Vrhovnog suda, ojačalo bi uverenje podnosioca zahteva da je saslušan na pravi način i u skladu sa zahtevima stava 1. člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1. člana 6. EKLJP-a.

69. Da je Vrhovni sud obradio glavni navod podnosioca zahteva u kontekstu diskriminacije u plgledu plate, onda bi uslov saslušane stranke i pravilno izvođenje pravde bio ispunjeno. Samo donošenjem obrazložene odluke može doći do javnog razmatranja izvođenja pravde. (Vidi, *mutatis mutandis*, slučajevi ESLJP-a *Hirvisaari protiv Finske*, zahtev br. 49684/99, od 27. septembra 2001. godine, stav 30.; *Tatishvili protiv Rusije*, zahtev br. 1509/02, presuda od 22. februara 2007. godine, stav 58.; i *Suominen protiv Finske*, zahtev br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 37.).

70. Sud ističe da nije dužnost Suda da u postupcima pred redovnim sudovima ispituje u kojoj meri su tužbe podnosilaca zahteva razumne. Međutim, proceduralna pravda zahteva da sudovi moraju dati konkretne i odgovarajuće odgovore na konkretne i suštinske navode, posebno kada razmatranje njihove suštine može doneti do povoljnijeg rezultata za podnosioca zahteva.

71. S obzirom na ovo i nakon ocene postupaka u celini, a posebno iz čitanja presude Vrhovnog suda, Sud nalazi da neadresiranje i neobrazloženje suštinskog navoda podnosioca zahteva u okolnostima ovog konkretnog slučaja, predstavlja nepremostivu procesnu manu koja je u suprotnosti sa pravom na obrazloženu i razumnu sudsku odluku.

72. Shodno tome, Sud utvrđuje da presuda [Rev.br. 451/2022] Vrhovnog suda Kosova, od 23. novembra 2022. godine nije u skladu sa zahtevima iz stava 1. člana 31. Ustava i stava 1. Člana 6. EKLJP-a, zbog gore iznetih razloga.

U vezi sa drugim navodima

73. Sud je upravo konstatovao da je presuda Vrhovnog suda doneta uz povredu prava na obrazloženu i razumnu odluku, pa stoga ne smatra potrebnim da se bavi ostalim navodima iznetim u zahtevu koje se suštinski odnose na pitanje diskriminacije, u smislu članova 22. [Direktna primena međunarodnih sporazuma i instrumenata] 23. [Ljudsko dostojanstvo] 24. [Jednakost pred zakonom] 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava, u vezi sa članom 14. (Zabrana diskriminacije) EKLJP-a, budući da se od Vrhovnog suda očekuje da se posebno bavi pitanjem diskriminacije u ponovnom postupku, u skladu sa nalazima Suda u ovoj presudi.

Zaključak

74. Sud zaključuje da je u konkretnom slučaju utvrdio povredu prava na obrazloženu odluku, kao jedne od komponenti opšteg prava na pravično suđenje koje garantuje procesnu pravdu oličenu u stavu 1. člana 31. Ustava, u vezi sa stavom 1. člana 6. EKLJP-a. Sud ponavlja da pravo na obrazloženu i razumnu odluku zahteva da se na suštinske navode koje podnosilac zahteva pokreće pred redovnim sudovima mora dati pravilan i

konkretan odgovor, tim više kada je verovatnoća za povoljan ishod za podnosioca zahteva očekivana i moguća.

75. Kao što je navedeno iznad, Sud ovom presudom obavezuje Vrhovni sud da u ponovnom suđenju u ovom predmetu tačno i nedvosmisleno utvrdi da li u slučaju podnosioca zahteva, pozivajući se na period od 1. jula 2011. do 30. aprila 2015. godine, postoji diskriminacija u pogledu plate, rešavajući ovo pitanje u skladu sa načelom delotvornosti osnovnih ljudskih prava i sloboda, zagarantovanih stavom 1. člana 31. Ustava, u odnosu na stav 1. člana 6. EKLJP-a.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa stavom 1. i 7. člana 113. Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 48. (1) (a) Poslovnika o radu, na sednici održanoj 18. januara 2024. godine:

ODLUČUJE

I. DA PROGLASI, sa pet (5.) glasova za i tri (3.) protiv, zahtev prihvatljivim.

II. DA UTVRDI, sa pet (5.) glasova za i tri (3.) protiv, da je došlo do povrede stava 1 člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] u vezi sa stavom 1, član 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;

III. DA PROGLASI, sa pet (5.) glasova za i tri (3.) protiv, nevažećim presudu [Rev.br. 451/2022] Vrhovnog suda, od 23. novembra 2022. godine;

IV. DA VRATI, sa pet (5.) glasova za i tri (3.) protiv, predmet na ponovno razmatranje Vrhovnom sudu, u skladu sa presudom ovog suda;

V. DA NALOŽI Vrhovni sud da upozna Sud, u skladu sa podpravilom (5.) Pravila 66 (Izvršenje odluka) Poslovnika o radu, do 18. jula 2024. godine, o preduzetim merama za primenu presude ovog Suda;

VI. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa stavom 4. člana 20 Zakona, objavi u Službenom listu Republike Kosovo;

VII. DA UTVRDI da ova presuda stupa na snagu na dan objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac **Predsednica Ustavnog suda**

Radomir Laban Gresa Caka-Nimani

REPUBLIKA E KOSOVËS · GJYKATA KUSHTETUESE · REPUBLIKA KOSOVO · USTAVNI SUD · REPUBLIC OF KOSOVO · CONSTITUTIONAL COURT